

ДАДЗАЙ ОСАМУ ЖЕНАТА НА ВИЙОН

Превод от английски: Евгения Паничерска-Камова, 1973

chitanka.info

Събуди ме звукът от отварянето на външната врата, но не станах от леглото. Знаех, че това може да бъде само мъжът ми, завръщайки се посред нощ мъртвопиян.

Той запали лампата в съседната стая и дишайки много тежко, започна да тършува из чекмеджетата на масата и библиотеката и да търси нещо. Няколко минути по-късно се чу звук, като че ли се строполи на земята. После до мен достигаше само тежкото му дишане. Тъй като ме учудваше какво може да си е наумил, подвикнах му от мястото си, както лежах.

— Вечерял ли си? В долата има малко студен ориз.

— Благодаря — отговори той с необичайно любезен тон. — Как е детето? Още ли има температура?

Това беше също необичайно. Синът ни правеше четири тази година, но дали от недоохранване или поради алкохолизма на баща му, или от болест, но той е по-малък от повечето двегодишни деца. Дори не се държи стабилно на краката си, а колкото до говора му, всичко, което казва, е „йъм-йъм“ или „ъ-ъ“. Понякога се чудя дали не е слабоумен. Веднъж го заведох на обществената баня и след като го съблякох, го взех на ръце. Той изглеждаше така малък и мършав, че сърцето ми примря и се разплаках пред очите на всички. Детето винаги има стомашни неразположения или температура, но мъжът ми почти никога не си е в къщи и се учудвам дали въобще мисли за детето. Ако спомена пред него, че синът ни е неразположен, той ще ми каже: „Трябва да го заведеш на лекар.“ После си мята дрехата и отива някъде. Аз бих искала да заведа детето на лекар, но нямам пари. Не мога да направя нищо друго, освен да лежа до него и да галя главичката му.

Но нея нощ, не зная по каква причина, мъжът ми беше странно мил и като никога ме запита за болестта на детето. Това не ме зарадва. Напротив, почувствувах го като предупреждение за нещо ужасно и студени тръпки полазиха по гърба ми. Не ми дойде на ум какво да кажа и останах да лежа в мълчание. Известно време не се чуваше никакъв звук освен тежкото дишане на мъжа ми.

Тогава от външния вход долетя тънкият глас на една жена.

— Има ли някой в къщи?

Аз цялата потреперах, като че ли изляха отгоре ми ледена вода.

— В къщи ли сте, господин Отани? — Този път в тона ѝ имаше никаква острота. Тя рязко отвори вратата и извика с решително сърдит глас: — Господин Отани, защо не отговаряте?

Мъжът ми най-сетне отиде до вратата.

— Е, какво има? — запита той с изплашен, глуповат тон.

— Съвършено добре знаете какво има — каза жената, като понижи гласа си. — Какво ви кара да крадете парите на другите хора, като си имате такъв хубав дом? Престанете жестоката си шега и ми върнете парите. Ако не го направите, отивам право в полицията.

— Не зная за какво говорите. И няма да понасям обидите ви. Вие нямаете работа тук. Вън! Ако не си отидете, аз ще бъда този, който ще повика полиция.

Чу се гласът на друг мъж.

— Трябва да призная, че сте доста нахален, господин Отани. И какво искате да кажете с това, че нямаме работа тук? Вие наистина ме учудвате. Този път всичко е сериозно. Не е шега да крадете чужди пари. Един бог само знае колко жена ми и аз сме страдали заради вас. И на всичко отгоре извършихте такава подлост тази вечер. Господин Отани, аз наистина съм имал погрешно мнение за вас.

— Това е шантаж — гневно възклика мъжът ми с разтреперан глас. — Това е изнудване. Напуснете къщата ми! Ако имате оплаквания, ще ги изслушам утре.

— Колко отвратително! Вие сте истински мошеник. За мене няма друго разрешение, освен да повикам полиция.

В гласа му се чувствуваше такава омраза, че настръхнах цялата.

— Вървете по дяволите! — изкрештя мъжът ми, но гласът му беше вече отслабнал и звучеше неискрено.

Аз станах, метнах на раменете си халата и излязох в предния хол. Поклоних се на двамата посетители. Един кръголик мъж на около петдесет години с дреха, дълга до коленете, попита:

— Това жена ви ли е? — И без следа от усмивка леко наклони глава по посока към мен, като че ли кимаше.

Жената беше слабо дребно същество на около четиридесет години, облечена спретнато. Тя поразтвори шала си и също без да се усмихне, отвърна на поклона ми с думите:

— Простете, че по такъв начин нахлухме в дома ви посред нощ.

Мъжът ми моментално нахлузи сандалите си и се втурна към вратата. Другият сграбчи ръката му и двамата за миг се счепкаха.

— Оставете ме да изляза или ще ви намуша — изкрешя мъжът ми и в ръката му блесна кама. Този нож беше един от любимите му предмети и той го държеше обикновено заключен в чекмеджето на бюрото си. Когато се прибра в къщи, изглежда, е очаквал неприятности и е тършувал именно за него.

Другият се отдръпна назад и междувременно мъжът ми изхвръкна навън, размахвайки ръкавите на дрехата си като огромна врана.

— Крадец! — развика се мъжът и затича подир него, но аз изтичах до външната врата с босите си крака и се овесих на него.

— Моля ви, не отивайте. Никой от двама ви няма да спечели, ако се раните. Аз поемам отговорността за всичко.

Жената каза:

— Да, тя е права. Човек никога не може да каже какво би направил един луд човек.

— Свиня! Но този път само полиция! Не мога повече да понасям. — Мъжът стоеше, вперил празен поглед в тъмнината навън, и мърмореше като че ли на себе си. Но силата беше напуснала тялото му.

— Моля ви, влезте и ми разкажете какво се е случило. Може би бих могла да разреша въпроса, какъвто и да е той. Разхвърляно е, но, моля, заповядайте.

Двамата посетители размениха погледи и леко си кимнаха един на друг. Мъжът каза с променен израз:

— Страхувам се, че каквото и да кажете, ние вече сме решили какво да правим. Но може би е добра идеята ви, госпожа Отани, да ви разкажем всичко, което се случи.

— Моля ви, влезте и разкажете всичко.

— Боя се, че не можем да останем дълго — казвайки това, мъжът започна да съблича палтото си.

— Не се събличайте. Тук е много студено. Къщата не се отоплява.

— Добре тогава, ако ми разрешите.

— Моля ви, и двамата.

Мъжът и жената влязоха в стаята на мъжа ми. Бяха ужасени от занемарения й вид. Рогозките изглеждаха, като че ли загниват, закнижените врати бяха раздрипавени, стените бяха започнали да падат, а хартията на килера за вещи така се беше отлепила, че се виждаше рамката му. В ъгъла имаше бюро и шкаф за книги — празен шкаф.

Предложих на двамата посетители скъсани възглавници, от които се показваше пълнежът им, и казах:

— Заповядайте, седнете на възглавниците. Рогозките са така мръсни — и отново им се поклоних. — Трябва да ви се извиня за всички неприятности, които, както виждам, мъжът ми ви създава, и за ужасното му поведение тази вечер, независимо от причината, която го е породила. Той има такъв особен характер. — Задавих се посред думите си и избухнах в сълзи.

— Извинете, че ви питам, но на колко години сте, госпожа Отани? — попита мъжът. Той седеше с кръстосани крака на скъсаната възглавница, с лакти на коленете си, подпрял брадичката на шепите си. Задавайки въпроса, той се наведе напред към мене.

— На двадесет и шест съм.

— Само на толкова? Предполагам, че това е нормално, като имам пред вид, че мъжът ви е на около тридесет, но все пак се учудвам.

Жената, показвайки лицето си иззад гърба на мъжа си, каза:

— Не мога да не се учудя, след като влязох и видях каква мила жена има господин Отани, защо той се държи така безобразно.

— Той е болен. Това е причината. Той не беше такъв, но сега се влошава. — Мъжът въздъхна и продължи: — Госпожа Отани, жена ми и аз държим малък ресторант близо до спирка Накано. Ние сме родом от село, но ми омръзна да се занимавам със селяни, които треперят на стотинката, и дойдохме с жена ми в Токио. След редовните трудности и несполуки успяхме да скътаме някой лев и някъде около 1936 г. отворихме малък евтин ресторант, в който за един йен или два клиентите ни можеха да се позабавляват. Лишавайки се от всякакъв лукс и работейки като роби, успяхме да натрупаме значително количество уиски и джин. Когато алкохолът изчезна от пазара и много други питейни заведения бяха затворени, ние бяхме в състояние да продължим да работим.

Отвори се войната с Америка и Англия, но даже и когато бомбардировките станаха сериозни, ние не поискахме да ни евакуират, понеже нямахме деца да ни обвързват. Искахме да продължим търговията си, докато мястото бъде изгорено. Мъжът ви най-напред започна да идва при нас през пролетта на 1944 г., доколкото си спомням. Ние още не бяхме започнали да губим войната или ако губехме, не знаехме точно как стоят нещата и си представяхме, че ако се задържи положението още две-три години, можем да получим мир при условия на равноправие. Когато господин Отани най-напред дойде в нашия ресторант, той не беше сам. Малко е неудобно да ви говоря за това, но трябва да ви разкажа цялата история и да не крия нищо от вас. Мъжът ви се промъкна през кухненската врата с една по-възрастна жена. Забравих да ви кажа, че по това време предната ни врата беше затворена и само няколко редовни посетители влизаха през задната.

Тази жена живееше в съседство и когато барът, в който работеше, беше закрит и тя остана без работа, започна често да посещава нашия ресторант с приятелите си. Затова и много се учудихме, когато съпругът ви се вмъкна с тази жена, чието име беше Акичан. Заведох ги в задната стая и им поднесох джин. Нея вечер господин Отани пи много тихо и спокойно. Акичан плати сметката и двамата излязоха заедно. Учудващо, но не мога да забравя колко странно мил и изискан изглеждаше нея вечер. Мисля си, че може би дяволът, когато се явява за първи път в нечий дом, има такова скромно и меланхолично държане.

От тази нощ нататък господин Отани стана редовен клиент. След десет дни дойде сам и неочеквано извади банкнота от сто йени. По това време сто йени бяха много пари, повече от две или три хиляди йени днес. Натика банкнотата в ръката ми и за нищо на света не приемаше моето „не“. „Задръжте я, моля ви“ — каза той, като се усмихна свенливо. Тази вечер, изглежда, беше пил доста, преди да дойде, а при нас обърна десет чаши джин, всяка в момента, в който я поднасях. И всичко това без почти нито дума. Жена ми и аз се опитахме да започнем разговор, но той само се усмихваше малко стеснително и неопределено кимаше. Внезапно попита колко е часът и стана. „А рестото?“ — попитах го. „Няма значение“ — каза ми той. „Но какво да направя с рестото?“ — настоях аз. „Запазете го, моля, до следващия път — отговори той с горчива усмивка. — Аз ще се върна.“

И излезе. Госпожа Отани, това беше единственият път, когато получихме пари от него. Оттогава насам той винаги ни залъгва с едно или друго извинение и в продължение на три години успя сам, без да даде нито един сен, да изпие почти всички ни алкохол.

Преди сама да разбера какво върша, избухнах в смях. Всичко това ми изглеждаше така смешно, въпреки че не мога да обясня защо. Закрих устата си от смущение, но като погледнах към жената, видях, че и тя се смееше неудържимо, след което и мъжът ѝ не можа да се сдържи и също се разсмя.

— Не, това съвсем не е работа за смях, но така ми е дошло до гуша, че и на мене също ми става смешно. Действително, ако той използуваше мозъка си в друга посока, можеше да стане министър или доктор по някакви науки и всичко, каквото би пожелал. Когато Акичан дружеше с господин Отани, тя непрекъснато се хвалеше с него. Преди всичко тя разказваше, че произхождал от страшна фамилия. Бил по-малкият син на благородника Отани. Вярно, че бил обезнаследен поради лошото си поведение, но след смъртта на баща си щял да раздели имението с по-големия си брат. Разказваше, че е много умен, истински гений. И макар и млад, бил най-доброят поет в Япония. На всичко отгоре бил и голям учен, и истински факир в немския и френския език. Като слушаше човек Акичан, можеше да помисли, че той е някакъв бог и най-смешното е, че тя не беше измислила всичко това. Други хора също разказваха, че той бил по-малкият син на благородника Отани и известен поет. Даже и жена ми, макар че доста е прехвърлила годините, се прехласваше по него като Акичан. Разправяше ми какво значело хората да бъдат добре възпитани. И начинът, по който тя копнееше за идването му, беше просто непоносим. Казват, че времето на галантността е минало, но докато свърши войната, мога да ви кажа, никой не е имал такова държане с жените, както този обезнаследен син на аристокрацията. Като си помисля само как си падаха по него! Струва ми се, това е, което наричат днес „робски манталитет“.

Аз от своя страна като мъж — при това самоуверен — съвсем не мисля, че някакъв дребен благородник, моля да ме извините за израза, някакъв си член на селско благородничество, който е само по-младият син, е много по-различен от мене. Никога, нито за миг не съм изпадал в такъв луд възторг по него. И при все това този господин ми беше

слабото място. Колкото и твърдо да решавах следващия път да не му давам никакво питие, щом се появеше в някой неочекван час, подобно на преследван човек, и виждах колко облекчен се чувстваше от това, че е стигнал при нас, моята решимост отслабваше и завършваш с това, че му давах да пие. Не ни беспокоеше особено дори когато се напиваше и ако си беше плащал сметката, щеше да бъде един много добър клиент. Никога сам не се препоръчваше и не се перчеше глупаво, че е гений или нещо подобно. Когато Акичан или някой друг седнал до него, говореше за неговото величие, той или променяше разговора, или казваше: „Нуждая се от пари да си платя сметката“, с което поливаше със студен душ всичко.

Войната най-сетне свърши. Ние започнахме открито да търгуваме с напитки на черна борса и поставихме нови завеси на заведението си. При целия си тъжен вид то започна да се оживява и наехме едно момиче да му приаде малко чар. И тогава кой трябваше да се появи, ако не този господин. Той вече не водеше със себе си жени, а идваше винаги в компания с двама-трима писатели, работещи за списания и вестници. Пиеше повече и от преди и буйствуващ. Започна да разказва вулгарни вицове, което не правеше никога преди, а понякога без особена причина удряше някой от репортъорите, които водеше със себе си, и започваше да се бие. На всичко отгоре взе, че прельсти двадесет и една годишното момиче, което работеше при нас. Бяхме потресени, но при това състояние на нещата не можехме на направим нищо и нямахме друг избор, освен да премълчим цялата работа. Посъветвахме момичето да се примери и роди детето и тихомълком я изпратихме обратно на родителите й. Помолих господин Отани вече да не идва, но той отговори със заплашителен тон: „Хора, които търгуват на черна борса, нямат право да критикуват другите. Познавам ви добре.“ На следващата вечер отново дойде, като че ли нищо не беше се случило.

Може би като някакво наказание за черната борса, която вързехме, ни дойде на главата туй чудовище. Но това, което той направи тази вечер, не може да се отмине само защото бил поет и благородник. Това беше най-обикновен грабеж. Той открадна от нас пет хиляди юани. Понастоящем всичките ни пари отиват за запаси от стока и сме щастливи, ако в ресторант имаме петстотин или хиляда юани. Причината, поради която имахме тази вечер толкова много пари,

беше, че бях уредил сметките си за годината с нашите редовни клиенти и успях да събера пет хиляди ѹени. Ако не предам веднага парите на доставчиците на едро, ние ще фалираме. Ето какво значи това за нас. И така, жена ми преглеждаше сметките в задната стая и беше поставила парите в чекмеджето на бюфета. Той пиеше сам в предната стая, но, изглежда, беше забелязал какво прави тя. Внезапно стана, отиде право в задната стая и без да продума, изблъска жена ми настрани и отвори чекмеджето. После сграбчи банкнотите и ги натъпка в джобовете си.

Ние изтичахме в ресторанта още безмълвни от ужас, после на улицата. Виках му да спре и двамата тичахме след него. За миг ми се искаше да извикам: „Крадец“ и да събера хората около нас, но в края на краишата господин Отани ни е стар познат и не можех да бъда толкова груб към него. Реших да не го изпускам от погледа си. Да го следя, където и да отиде и когато видя, че се е успокоил, спокойно да му поискам парите. Ние сме дребни търговци и когато най-после го настигнахме тук, нямахме друг избор, освен да потиснем чувствата си и любезното да му поискаме да върне парите ни. И какво се случи тогава? Той извади нож и ме заплаши да ме намушка! Що за държане!

Отново всичко ми се видя така смешно поради причини, които не мога да обясня, и избухнах в смях. Жената се изчерви и леко се усмихна. Не можех да престана да се смея. Въпреки че знаех какъв лош ефект ще има това върху собственика, аз се смях до сълзи. Изведенъж си помислих дали фразата „големият смях при свършване на света“, която срещнах в едно от стихотворенията на мъжа ми, не означаваше нещо подобно.

И все пак това не беше проблем, който можеше да се разреши, като му се надсмееш. Помислих за миг и казах:

— Така или иначе, ще се опитам да оправя нещата само ако почакате още един ден, преди да съобщите на полицията. Утре непременно ще дойда у вас.

Внимателно разпитах къде се намира ресторантът им и ги помолих да се съгласят. Те се съгласиха да оставят за момента нещата както са и си отидоха. А аз останах сама в студената стая да мисля върху някакъв план, който щеше да разреши въпроса. Нищо не ми идваше на ум. Станах, свалих си шала и се вмъкнах под завивките, там, където спеше детето. Галейки главичката му, аз си мислех колко щеше да е хубаво, ако нощта никога, никога не свършваше.

Баща ми държеше павилион в парка Асакуза. Майка ми умря, когато бях малка, и двамата с баща ми живеехме сами в квартирата. На павилиона работехме заедно. Мъжът ми идваше там от време на време и не след дълго започнахме да се срещаме на други места, без да знае баща ми. Когато забременях, го принудих да ме третира като своя жена, макар че, разбира се, не бяхме зарегистрирани официално. Сега детето расте без баща, а в същото време мъжът ми не се връща по няколко нощи наред, понякога и цял месец. Не зная къде ходи и какво прави. Когато се върне, винаги е пиян и седи там, смъртноблед, дишащ тежко, и се взира в лицето ми. Понякога плаче и сълзите се стичат по лицето му или пък, без да каже нещо, се примъква в леглото ми, притиска ме силно и стене: „О, така повече не може. Страхувам се. Страхувам се. Помогни ми!“

Понякога целият трепереше и даже след като заспи, говори унесено и стене. На следващата утрин е отвлечен нанякъде, като човек, комуто са изтръгнали душата. После изчезва и не се връща по три-четири нощи. Някои приятели на издателя на моя мъж от време на време се грижат за детето и за мене, носят ни по малко пари, колкото да не умрем от глад.

Задрямах и отворих очи, когато утринната светлина се изливаше през пролуките на щорите. Станах, облякох се, завързах детето на гърба си и излязох. Имах чувството, че не мога да издържа минута повече в смълчаната къща.

Тръгнах без посока и забелязах, че отивам към спирката. Купих една кифла от павилиона за закуски и нахраних детето. Подтикната от внезапен импулс, взех билет за Кичиджоджи и се качих на трамвай. Както пътувах, овисена на една дръжка, забелязах афиш с името на мъжа ми. Беше реклама за списание, в което беше публикувал разказа, наречен „Франсоа Вийон“. Докато се взирах в заглавието „Франсоа Вийон“ и името на мъжа си, сълзи от болка изближнаха в очите ми, афишът се замъгли и не можах да го видя.

Слязох на Кичиджоджи и за първи път от не помня колко години влязох в парка. Кипарисите около езерото бяха всички изсечени и наоколо приличаше на строителна площадка. Беше странно голо и студено, съвсем не както преди.

Свалих детето от гърба си и двамата седнахме на една счупена пейка край езерото. Дадох му да яде един сладък картоф, който бях

донасля от къщи.

— Хубаво езеро, нали? Тук имаше много шарани и златни рибки, но вече нищо не е останало. Това е много лошо, нали?

Не зная какво мислеше то. Просто се засмя особено, с уста, пълна с картоф. Макар и мое собствено дете, но ме накара да почувствувам, че пред мен стои идиот.

Седейки на пейката, не можех да разреша нищо, затова поставих отново детето на гърба си и отидох на спирката. Купих билет за Накано. Без каквато и да е мисъл или план се качих на трамвая, като че ли повлечена от ужасен водовъртеж. Слязох на Накано и поех към ресторантa.

Предният вход беше затворен. Обиколих отзад и влязох през кухненската врата. Собственикът беше излязъл и жена му сама чистеше ресторантa. Веднага щом я видях, започнах да разправям лъжи, за каквите преди не се мислех способна.

— Струва ми се, че ще ми бъде възможно да ви заплатя всичко до утре, ако не и още тази вечер. Няма защо да се беспокоите.

— О, чудесно! Много ви благодаря. — Тя изглеждаше почти щастлива, но на лицето ѝ все още оставаше сянка на беспокойство, като че ли не беше доволна.

— Това е истина. Някой ще донесе тук парите, а до това време аз ще остана като залог. Тази гаранция достатъчна ли е за вас? Докато пристигнат парите, аз с удоволствие ще ви помагам в ресторантa.

Свалих детето от гърба си и го оставил да си играе самичко и да не ми пречи. Може би защото е ненормално, но то не се бои от чужди хора и весело се усмихна на госпожата. Докато бях излязла да донеса продуктите, които ѝ се полагаха по дажба, тя му беше дала празни кутии от американски консерви и като се върнах, го заварих в един ъгъл на стаята да ги удря една в друга и да ги търкаля по земята.

По обяд собственикът се завърна от пазар. Веднага щом го зърнах, започнах да изреждам същите лъжи, които бях разправила на мадам. Той изглеждаше учуден.

— Истина ли е това? Но както и да е, госпожа Отани, човек не може да бъде сигурен за пари, докато не ги види в ръцете си. — Говореше с учудващо спокоен, почти обяснителен тон.

— Но наистина така е. Моля ви, имайте доверие в мен иочекайте само още днес, преди да го направите достояние. Аз

междувременно ще ви помагам в ресторанта.

— Да се върнат парите, това е всичко, което искам — каза собственикът почти на себе си. — До края на годината остават пет или шест дни, нали?

— Да, и така, виждате, искам да кажа — о, дошли са клиенти. Заповядайте! — Усмихнах се на посетителите. Приличаха на работници. И пошепнах на мадам: — Моля ви, дайте ми една престилка.

Един от клиентите подвикна:

— Я каква красавица сте наели. Знаменита е.

— Не ѝ забърквайте главата — каза собственикът с тон, който съвсем не беше шеговит. — Тя струва доста пари.

— Един милион долара, чиста раса? — грубо се пошегува друг.

— Казват, че дори при расовите женските струват на половин цена — отвърнах аз по същия груб маниер, докато слагах сакето^[1] да се топли.

— Недей да скромничиш! Отсега нататък в Япония ще има равенство на половете, даже при конете и кучетата — избоботи най-младият от клиентите. — Мила моя, аз се влюбих. Любов от пръв поглед. Но това там твоето дете ли е?

— Не — каза мадам, внасяйки детето на ръце от задната стая. — Взехме го от роднини. Най-после и ние си имаме наследник.

— Какво ще му оставите освен парите си? — подразни ги един от клиентите. Собственикът с мрачен израз на лицето промърмори:

— Една любовна история и дългове. — После, променяйки тон, попита: — Какво искате? Мешана скара ли?

Беше Бъдни вечер. Заради това може би потокът от клиенти беше непрекъснат. От сутринта почти не бях яла нищо, но бях така разтревожена, че отказах да взема нещо даже когато мадам ме канеше настойчиво. Само продължих да хвърча из ресторант като балерина. Може би звуци като самохвалство, но нея вечер ресторантът изглеждаше оживен и много от посетителите искаха да знаят името ми и да се ръкуват с мене.

Но нямах и най-малка представа как ще свърши всичко това. Продължавах да се смея и да отговарям на мръсните шеги на посетителите с още по-мръсни, плъзгайки се от клиент на клиент,

наливайки питиета. Не след дълго вече мислех, че и тялото ми така ще се разтопи и започне да се разлива като сладолед.

Изглежда, че чудеса понякога се случват даже и на този свят. Малко след девет часа влезе един мъж, с триъгълна коледна книжна шапка на главата и черна маска, която покриваше горната част на лицето му. Следваше го привлекателна жена с изящна фигура, която изглеждаше на около тридесет и четири-пет години. Човекът седна на един стол с гръб към мене, но от момента, в който влезе, знаех кой е. Беше моят мъж-крадец.

Седеше там, без да показва, че ми обръща никакво внимание. Аз също се преструвах, че не го познавам и продължавах да се шегувам с другите клиенти. Дамата, която седеше срещу мъжа ми, ме повика. Мъжът ми се взираше в мен изпод маската, като че ли беше изненадан. Аз го потупах по рамото и му казах: „Няма ли да ми кажете честита Коледа? Какво, а? Май че вече сте прехвърлили някой друг литър.“

Дамата не обръна внимание на това. Тя каза:

— Имам нещо да говоря със собственика. Бихте ли го повикали за малко на нашата маса.

Отидох в кухнята, където господарят пържеше риба.

— Отани дойде. Моля ви, идете да го видите, но не казвайте на жената, че има нещо общо с мене. Не искам да го поставям в неудобно положение.

— Ако самата вие така искате, нямам нищо против — съгласи се той лесно и отиде в ресторантa. След един бърз поглед господарят намери мъжа ми и се запъти нататък. Красивата дама размени с него няколко думи и тримата излязоха от ресторантa.

Всичко се свърши. Всичко беше уредено. През цялото време аз някак си бях вярвала, че това ще стане и се почувствувах така развеселена, че сграбчих ръката на един млад посетител в тъмносин костюм, младо момче на не повече от двадесет години, и извиках:

— Пий! Пий! Коледа е!

Точно след тридесет минути — не, даже по-скоро, така скоро, че се стреснах — господарят се върна сам.

— Искам да ви благодаря, госпожа Отани. Получих си парите обратно.

— Така се радвам! Всичките ли?

Той отвърна с усмивка:

— Всичко, което взе вчера.

— А на колко, общо взето, възлиза дългът му? Грубо — абсолютният минимум?

— Двадесет хиляди ѹени.

— Това покрива ли всичко?

— Това е минимумът.

— Аз ще го оправя. Ще ме наемете ли от утре? Ще го изплатя с работа.

— Какво говорите! Вие се шегувате! — и двамата заедно се разсмяхме.

Тази нощ напуснах ресторанта след десет часа и се върнах в къщи с детето. Както очаквах, мъжът ми не беше в къщи, но това не ме обезпокои. Утре, като отида в ресторантa, ще мога да го видя отново, непременно ще го видя, зная. А защо такъв хубав план никога преди не ми е идвал на ума? Всички страдания, които преживях, бяха само заради собствената ми глупост. Аз винаги съм имала такъв успех в развлечане посетителите на павилиона на баща ми и сигурно ще се окажа доста способна и в ресторантa. А междувпрочем няя вечер получих около петстотин ѹени от бакшиши.

От следващия ден нататък животът ми коренно се промени. Станах безгрижна и весела. Първото нещо, което направих, беше да отида на фризиор и да си направя косата на трайно къдрене. Купих си козметични средства и поправих дрехите си. Имах чувството, че всички грижи, които така ми тежаха, напълно са изчезнали.

Сутрин ставах и закусвах с детето. После го слагах на гърба си и отивах на работа. Нова година е връхният сезон за ресторантa и аз бях така заета, че всичко се въртеше пред очите ми. Мъжът ми идва в ресторантa на няколко дни веднъж. Оставя ме аз да му платя сметката и отново изчезва. Много често наднича в ресторантa късно вечерта и ме пита не е ли време да се прибирам. И тогава заедно се връщаме и ни е приятно.

— Защо не правех това от самото начало? То ми донесе толкова щастие.

— Жените не знаят нищо за щастието и нещастието.

— Може би е така. А мъжете?

— Мъжете са само нещастни. Те винаги се борят със страхъ.

— Не разбирам. Зная само, че бих искала този ми живот да продължи винаги. Господарят и мадам са такива мили хора.

— Не бъди глупава. Те ограбват селските дървеняци. Дават ми да пия, защото мислят, че в края на краишата ще спечелят от това пари.

— То си е тяхна работа. Не можеш да ги упрекваш. Но това не е всичко, нали? Ти си имал работа с мадам.

— Отдавна. Дъртият разбрал ли е?

— Сигурна съм, че да. Чух го да казва с въздишка, че си му донесъл безчестие и дългове.

— Трябва да ти изглеждам отвратителен, но факт е, че така много искам да умра, че не мога повече да понасям. Откакто съм се родил, не мисля за нищо друго, освен за смъртта. За всеки, който има нещо общо с мен, би било по-добре, ако умра, сигурен съм. И въпреки това няма изгледи да умра. Има нещо странно и всяващо страх, като господ, което не ме оставя да умра.

— Това е, защото имаш своята работа.

— Работата ми не струва нищо. Аз не пиша нито шедьоври, нито неуспешни неща. Ако хората кажат за нещо, че е добро, то става добро. Ако кажат, че е лошо, става лошо. Но това, което ме плаши, е, че някъде на света има бог. Има, нали?

— Нямам представа.

СЕГА, след като вече работя в ресторанта двадесет дни, съзнавам, че всеки един от клиентите е престъпник. Започнах да мисля, че мъжът ми е много по-добър в сравнение с тях. И сега виждам, че не само клиентите, но всеки, който върви по улицата, крие някакво престъпление. Една красиво облечена дама дойде до вратата да продава саке по триста ѹени квартата. Това беше евтино, като се има пред вид сега на какви цени се продава, и мадам го грабна. Изби ме пот. Разбрах, че в един свят, където даже дама с такъв аристократичен вид е принудена да прибягва до трикове, невъзможно е което и да е живо същество да има чиста съвест.

Господи, ако съществуваш, покажи ми се! Към края на новогодишните празници бях прельстена от един от клиентите. Няя вечер валеше и нямаше изгледи мъжът ми да дойде. Приготвих се да си

вървя, макар че един от посетителите още стоеше. Взех детето, което спеше в един ъгъл на задната стая, и го сложих на гърба си.

— Бих ви помолила да ми услужите пак с чадъра си — казах на мадам.

— Аз имам чадър, ще ви заведа в къщи — каза последният клиент, ставайки, като че ли наистина смяташе да го направи. Беше нисък слаб човек на около двадесет и пет години и приличаше на фабричен работник. Идваше за първи път в ресторантa, откакто бях постъпила на работа.

— Много мило от ваша страна, но съм свикнала да ходя сама.

— Живеете много далеч, аз зная. Живея в съседство. Ще ви заведа. Сметката, моля. — Беше изпил само три чаши и не изглеждаше особено пиян.

Качихме се заедно на трамвая и слязохме на мята спирка. После тръгнахме в силния дъжд един до друг под чадъра през тъмните като рог улици. Младият мъж, който до този момент не беше казал нито дума, започна да говори оживено:

— Зная всичко за вас. Виждате ли, почитател съм на господин Отани и самият аз пиша поезия. Преди не много време се надявах да мога да му покажа някои от моите работи, но той така ме плаши.

Бяхме стигнали мяа дом и му казах:

— Благодаря ви много. Ще се видим пак в ресторантa.

— Довиждане — каза младият мъж и си тръгна в дъжда.

Събудих се посред нощ от шума на външната врата, която се отваряше. Мислех, че мъжът ми се връща, пиян както винаги, и продължих да лежа, без да се обаждам.

Чу се мъжки глас:

— Госпожа Отани, извинете ме, че ви беспокоя.

Станах, запалих лампата и отидох до входа. Младият мъж беше там и така се олюляваше, че едва можеше да застане прав.

— Извинете, госпожа Отани, на връщане спрях да пийна още малко и да ви кажа истината, живея на другия край на града. Като стигнах до спирката, последният трамвай беше вече заминал. Госпожа Отани, ще ми позволите ли да прекарам нощта у вас? Нямам нужда от никакви завивки. Ще съм доволен да спя тук, в коридора, докато тръгне първият трамвай сутринта. Ако не валеше, щях да спя някъде

наоколо навън, но в този дъжд е безнадеждно. Моля ви, позволете ми да остана.

— Мъжът ми не е в къщи, но ако можете да преспите в коридора, моля ви, останете. — Взех двете скъсани възглавници и му ги дадох.

— Благодаря ви много. О, много пих — каза той, пъшкайки. Легна в коридора така, както си беше, и докато се върна в постелята си, го чух вече да хърка.

На следната сутрин без никакви церемонии той ме облада.

Този ден отидох в ресторант с детето както обикновено и се държах, като че ли нищо не беше се случило. Мъжът ми седеше на една маса и четеше вестник с чаша питие до себе си. Мислех си колко хубаво изглежда утринното слънце, блестящо в чашата.

— Няма ли никого? — попитах. Той вдигна поглед от вестника.

— Господинът още не се е върнал от пазар. Мадам само преди минута беше в кухнята. Сега няма ли я?

— Ти идва ли снощи тук?

— Идвах. Така стана, че не мога да си легна, преди да хвърля поглед на моята любима келнерка. Дойдох след десет часа, но ми казаха, че си си отишла.

— И после?

— Тук останах през нощта. Валеше така силно.

— Мога и аз занапред да оставам да спя тук.

— Мисля, че това е добра идея.

— Да, така именно ще направя. Няма смисъл повече да наемаме къщата.

Мъжът ми не каза нищо и продължи да чете.

— Е, да, какво ли знаеш ти. Ето, отново пишат лоши неща за мене. Наричат ме фалшив аристократ с епикурейски наклонности. Това не е вярно. По-правилно ще бъде да ме наричат епикуреец в ужас от бога. Виж! Тук казват, че съм чудовище. Това не е вярно, нали? Малко късно е, но аз сега ще ти кажа защо взех петте хиляди йени. Това беше, за да направя за тебе и детето първата щастлива Нова година, първата от толкова дълго време. Това доказва, че не съм чудовище, нали?

Думите му не ме зарадваха особено.

— Няма нищо нередно в това, човек да бъде чудовище, докато успява да остане жив.

[1] Оризова ракия, която японците обикновено пият затоплена.
— Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.